

မာတိကာ

တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုအထက်တန်းအရာရှိ	
ဦးမင်းနိုင်၏အမှာစာ	၅
နိဒါန်း	၁၀
၁။ ထားဝယ်ခရိုင်အကြောင်း	၁၅
၂။ ထားဝယ်လူမျိုးသမိုင်းနှင့်ဆင်ယင်ထုံးပွဲမှု	၂၅
၃။ ကိုးကွယ်မှုနှင့်ခေလေထုံးစံများ	၃၅
၄။ စားသောက်နေထိုင်မှု	၅၄
၅။ ထားဝယ်စကားဝေါဟာရများ	၆၃
၆။ သုခုမ ဆို၊ တီး၊ က	၇၈
၇။ ကလေးတေးများ	၁၃၁
၈။ စာပေအနုပညာ	၁၃၉
၉။ ထားဝယ်ကျေးလက်ပုံပြင်များ	၁၅၀
၁၀။ ထားဝယ်ဂုဏ်တင့် ဖြစ်ကြောင်းများ	၁၇၄
၁၁။ ထားဝယ်အတွက်သိမှတ်ဖွယ်များ	၁၈၃
၁၂။ လူမျိုးများစာရင်း	၂၉၁
မိုးငြိမ်းပြုသောစာအုပ်စာတမ်းများ	၂၀၄
စာရေးသူ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ	၂၀၅
ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှုလေ့လာရေးလမ်းညွှန်	၂၂၃

တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုအထက်တန်းအရာရှိ ဦးမင်းနိုင်၏အမှာစာ

“ထားဝယ်” ဟုဆိုလျှင် အများအားဖြင့်မောင်းမကန်ကိုပြော၍ သတိရတတ်ကြသည်။ မောင်းမကန်ခေါ် အပန်းဖြေပင်လယ်ကမ်းခြေ ရှုခင်းသာကို အကြောင်းပြု၍ “ထားဝယ်” သည် သတင်းစာ ဂျာနယ် မဂ္ဂဇင်းများတွင် အထိုက်အလျောက် ရေပန်းစားခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

အမှန်အားဖြင့်မူ မောင်းမကန်ရှုခင်းသာသည် ထားဝယ်၏ ပထဝီပိုင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာတစ်ရပ်သာလျှင် ဖြစ်ခြေသည်။ မောင်းမကန်ရှုခင်းဖြင့် ထားဝယ်၏ ထူးခြားမှုတို့သည် ပြီးပြည့်စုံပြီဟူ၍ မဆိုနိုင်သေးပေ။

ထားဝယ်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ တောင်ဖျား အတွင်းပိုင်းတွင် ကျရောက်လျက်ရှိ၍ အထက်အညာမြေလတ်စသည့် အရပ်များနှင့် အကူးအဆက် ပြတ်လျက်ရှိလေရာ တသီးတခြားအဖြစ် ရပ်တည်နေပြီး ထားဝယ်၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ခေလေထုံးစံအနုပညာများနှင့် ဘာသာစကား အခေါ်အဝေါ်တို့သည်လည်း သူနည်းသူဟန်နှင့် သူ တမူခြားလျက်ရှိလေသည်။

မဟာဂီတများတွင် တလိုင်းသံ (မွန်သံ)၊ ကရင်သံများနှင့်

၆ ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှုအမြဲတေ

အတူ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရသော ထားဝယ်ဒီဒိုင်းသံတို့ကား ထားဝယ်၏ ထူးခြားသော တေးဂီတများဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုတေးချင်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဒီဒိုင်းအက၊ ရမ်းအကနှင့် အိုးစည်အကများသည် ခေတ်အဆက်ဆက်ထားဝယ်ကျေးလက်ရာသီပွဲများတွင် ပျံ့နှံ့ထွန်းကားလာခဲ့ဟန် ရှိပါသည်။ သာယာဝတီမြို့ဟု သမုတ်ခဲ့သော ယခုလက်ရှိ ထားဝယ်မြို့တည်နှစ်ပင်လျှင် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်မျှရှိပြီဖြစ်ရာ ထားဝယ်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတို့သည် နှစ်ပေါင်းရာနှင့်ချီ၍ တည်တံ့ထွန်းကားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်မှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိပေ။

စာရေးသူအနေဖြင့် ထားဝယ်အကြောင်းကို စစ်ပြီးခေတ်တွင် မှ တစ်စွန်းတစ်စ သိရှိလေ့လာခွင့်ရသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်လောက်တွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့်ဆရာဇော်ကျော်တို့ပူးတွဲပြုစုသည့် “စာပေလောက” စာအုပ်တွင် ထားဝယ်ကျေးလက်တေးအကြောင်းတစ်ကဏ္ဍဖတ်ရဖူးပါသည်။ ရွှေဘိုနိဒါန်း၌ တောင်ထားဝယ်မြောက်ထားဝယ်ဟု တွေ့ရဖူးပါသည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော်တွင် “မိုးမိုးဝါလိုက်ပမိုး” ခေါ် ထားဝယ်မိုးခေါ်သီချင်းကို နားထောင်ဖူးပါသည်။ ထိုစဉ်က သီချင်းဆိုသူအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှာ ယခုစာအုပ်ကို ပြုစုသူ ဦးကျော်မင်း၏ညီ ကာတွန်းဦးကျော်ဆန်း (ယခုလမ်းစဉ်ဂျာနယ်အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်) ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်လောက်တွင် ထားဝယ်မှ ဆရာကြီး ရွှေဝယ်ဇ (ဦးဘအေး) စုဆောင်းပေးပို့သော ဒီဒိုင်းသံများကို စာပေဗိမာန်မဂ္ဂဇင်းများတွင် ကြိုကြားကြိုကြားတွေ့မြင်ဖတ်ရှုလေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် စာရေးသူကိုယ်တိုင် ထားဝယ်သို့သွားရောက်၍ ရမ်းအကများကို လေ့လာမှတ်တမ်းတင်ခွင့်ကြုံခဲ့ရာ ဆရာ ဦးကျော်မင်းသည် စာရေးသူအား လေ့လာမှုအတွက် လိုလေသေးမရှိ အားပေးကျညီခဲ့

၇ ဦးမင်းနိုင်၏အမှာစာ

ပါသည်။ ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာဦးကျော်မင်းသည် မှိုက်မှိုက်ချွတ်ချွတ် လေ့လာစုဆောင်းထားသူတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်းကို ထိုအချိန်လောက်ကတည်းက စာရေးသူအနေနှင့် အကဲခတ်မိခဲ့ပါသည်။

ဆရာသည် စာပေယဉ်ကျေးမှုသာမက ရှေးဟောင်းပစ္စည်းလေ့လာစုဆောင်းမှုတွင်လည်း ဝါသနာထုံလေသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်ခန့်လောက်က ဆရာသည် မိမိ ရှေးက စုဆောင်းထားသည့် ဝတ္ထုပစ္စည်း ပေ၊ ပုရပိုက်တို့ကို အခြေပြု၍ ထားဝယ်မြူနီစပယ်ရုံးမှ အခန်းတစ်ခန်းတွင် ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်တစ်ခု ဖြစ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ဖူးလေသည်။ ထားဝယ်မြို့တည် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်ပွဲနှင့် ခရိုင် ကျောင်းသား ပွဲတော်များတွင်လည်း ဆရာသည် ရိုးရာတေးဂီတများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်တင်ဆက်ခဲ့ပြီး ထိုစဉ်က အသံသွင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသော သီချင်းအချို့သည်ပင်လျှင် ယခုအခါမြန်မာ့အသံမှ ကူးယူအသံသွင်းထားပြီး ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း ရိုးရာသုခုမနှင့် စာပေယဉ်ကျေးမှုတို့တွင်နှစ်စပ်ကျွမ်းကျင်သောဆရာဦးကျော်မင်းသည် မိမိကျောင်းဆရာသက်တမ်းတစ်လျှောက် အနှစ်နှစ်အလလက ကြိုးပမ်းမှုတို့ကို စုရုံးပြီး “ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှုအမြဲတေ” ဟူသောအမည်ဖြင့်စာတစ်အုပ် ရေးသားပြုစုလိုက်လေပြီ။

ဆရာသည် စာအုပ်ပြုစုရာ၌ မိမိလက်လှမ်းမီရာ မြန်မာစာပေကျမ်းဂန်တို့ကို အများဆုံးကိုးကားပြီး ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် သိရှိလေ့လာမှုများနှင့် ပေါင်းစပ်၍ ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထားဝယ်နှင့် ပတ်သက်၍အဖက်ဖက်မှဗဟုသုတစုံလင်သောစာအုပ်ဟုဆိုရပါမည်။ ထားဝယ်ရိုးရာ တေးဂီတအမျိုးမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုနည်း တီးနည်းနှင့် တကွ အဓိပ္ပာယ်များကိုအမျိုးမျိုးရှင်းလင်းခဲ့ခြင်း၍ ရေးသားထားလေရာ ထားဝယ်သီချင်းမှန်လျှင် ဒီဒိုင်းဒီဒိုင်းဒီဒိုင်းသံဟူသော ယခင်က ယူဆထားသူ

၈ ထားဝယ်ယဉ်ကျေးမှုအမြဲတေ

များအဖို့ ခွဲခြားခြားသိမြင်လောက်ပေသည်။ ဘာသာစကားနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ခြောက်မျိုးခန့်ခွဲခြားပြီး ထားဝယ်စကားစစ်စစ်နှင့် ပေါရာဏတို့ကို ရွေးထုတ်ပြသထားလေရာ ဘာသာဗေဒပညာရှင်များအဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အထောက်အကူပြုဖွယ် ဖြစ်လေသည်။

တိဘက်-မြန်မာအနွယ်ဝင်ရှေးမြန်မာအစုတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်းများစွာက ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြပြီးနောက် မြက်နုရာရေကြည်ရာအလိုက် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြရာမှ ကာလဒေသအခြေအနေအရ သူ့အစုနှင့်သူ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ခေလေထုံးစံစသည်တို့သည်လည်း တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်းဆိုသလို ဖြစ်ကာ စကားအခေါ်အဝေါ်လေယူလေသိမ်းအသံထွက်အချို့နှင့် ဝေါဟာရတို့သည်လည်း အနည်းနှင့်အများဆိုသလိုကွဲပြားခြားနား၍ သွားခဲ့ကြလေသည်။

ထိုသို့သောအားဖြင့် အနောက်ဘက်တွင် ရခိုင်၊ တောင်ဖျားတွင် ထားဝယ်နှင့်မြိတ်၊ အထက်တွင် ယော၊ မြေပြန့်တွင် မြန်မာ၊ ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်၊ မြေလတ်ဒေသတွင် ခန၊ တောင်ရိုး၊ အင်း စသည်ဖြင့် ရှေးမြန်မာအစိုးရတို့သည် အခြေကျခဲ့ကြလေသည်။ စကားသံအလေးအပေါ့ အသုံးအနှုန်းနှင့် ခေါ်ဝေါ်မှုအချို့တို့ ကွဲပြားမှုရှိခဲ့ကြသလို ရှေးမြန်မာကျောက်စာ ပေါရာဏ ဝေါဟာရ အရပ်စကားစသည်များနှင့် ကူးလူးနွယ်ယှက်မှုများလည်း များပြားစွာ ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

မည်သည်က ပင်ရင်းကျသည်၊ မည်သို့ ကူးစက်ပြန့်ပွားသည်၊ မည်ကဲ့သို့ မူများကွဲလွဲသည်၊ မည်သည့်ခေတ်ကာလလောက်က ကူးပြောင်းရောက်ရှိသည် စသည်တို့ကား သုတေသနပိုင်းတွင် တစ်ဆင့်တက်၍ လေ့လာဖွယ်ရာများပင် ဖြစ်ပေသည်။

မည်သို့ပင်ရှိစေ ထားဝယ်သားဇောတိစစ်စစ်ဖြစ်၍ ထားဝယ်တွင် ဇောက်ချနေထိုင်လျက်ရှိသူ ဆရာဦးကျော်မင်းသည် ထားဝယ်

၉ ဦးမင်းနိုင်၏အမှာစာ

ယဉ်ကျေးမှုများကိုယခုကဲ့သို့လေ့လာထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်းဖြင့် ဘာသာရပ်ပညာရှင်၊ မနုဿဗေဒပညာရှင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုပညာရှင်များအဖို့ ရှေ့သို့ တစ်ဆင့်တက်၍ လေ့လာနိုင်စေရန် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

မင်းနိုင်
၂၈-၁၁-၆၇